

ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Стан економіки країни безпосередньо залежить від результатів економічної діяльності господарюючих суб'єктів, що прямо впливає на вирішення таких проблем як встановлення макроекономічної стабілізації, рівноваги платіжного балансу та стабільності національної валюти. Підприємства машинобудівної галузі мають значний вплив на реалізацію досягнень науково-технічного прогресу всіх галузей країни, забезпечення інноваційної складової розвитку вітчизняної економіки. Але вітчизняні підприємства знаходяться у занедбаному стані з низькими показниками діяльності. Впровадження в Україні інноваційної моделі розвитку машинобудівної галузі – це об'єктивна потреба та альтернативний шлях для підвищення міжнародної конкурентоспроможності економіки України.

Погіршення положення машинобудівного комплексу є наслідком зменшення суми інвестицій в його діяльність, наявності кредиторської та дебіторської заборгованостей, невідповідності продукції, яка виготовляється стандартам якості, відсутності сучасного технічного переоснащення, наявності великої кількості ресурсів, які не використовуються. Все це спонукає до пошуку засобів та способів, які зможуть сприяти переходу українських машинобудівних підприємств у ліпший стан.

Згідно стратегії економічного та соціального розвитку України (2004-2015 роки) пріоритетними напрямками розвитку машинобудування є [1]:

- освоєння фахівцями нових видів складної, конкурентоспроможної та наукомісткої продукції;
- державна підтримка розвитку наукомісткого виробництва, яке базується на використанні інформаційних та комунікаційних технологій;
- зростання обсягів виробництва експортної та імпортозамінної продукції та сприяння розвитку спільних підприємств та виробничих кооперацій з підприємствами ЄС та інших країн.

Проаналізувавши ситуацію машинобудівної галузі України можна запропонувати кілька основних стратегічних напрямів діяльності підприємств.

Інноваційна політика. Активізація інноваційної політики має своє відображення у розвитку науково-технічного потенціалу, оновлення морально зношених технологій призведе до вдосконалення діяльності всіх структур.

Інвестиційна політика. Запорука сталого розвитку, вигідного функціонування підприємств, а не виживання – це вкладені інвестиції. Їх головна роль – це забезпечення рентабельності комерційно-виробничої діяльності шляхом забезпечення фінансово-стабільного становища.

Маркетингова політика. Виведення машинобудування з кризового стану передбачає застосування ефективних стратегій, головна доля яких належить саме маркетинговим. Особливістю маркетингової політики промислових підприємств є розвиток контрактних умов функціонування на ринку та формування цілих альянсів [2].

В останні роки для України характерне негативне сальдо зовнішньоторговельного балансу. Реалії сьогодення вимагають від керівництва підприємств державного значення рішучих кроків щодо переорієнтації пріоритетів зовнішньоекономічної діяльності з врахуванням вимог світового ринку. В даний час найбільш пріоритетним є курс на розробку та реалізацію стратегії імпортозаміщення.

Частка країн Європи у географічній структурі імпорту товарів в Україну з 2005 по 2011 рр. зменшилася з 35,1 % до 32,8 % [3].

Географічна структура імпорту свідчить про зменшення частки імпорту з розвинутих країн та збільшення частки імпорту з транзитивних країн і країн, що розвиваються. Отже, техніко-економічний рівень значної частки імпортованих товарів є досяжним для України в разі активної реалізації підприємствами політики імпортозаміщення.

Проблема імпортозаміщення актуалізується у зв'язку із високим рівнем дефіциту зовнішньоторговельного балансу України та ймовірним сповільненням динаміки експорту в умовах світової економічної депресії. Дефіцит зовнішньоторговельного балансу України виник у 2006 р. у розмірі 2,89 млрд дол., у 2011 р. сягнув 6,75 млрд дол. Дефіцит у зовнішній торгівлі товарами виник раніше і нарощувався більш динамічно. Від'ємне сальдо у зовнішній торгівлі товарами, що становило у 2005 р. 1,91 млрд дол., у 2011 р. сягнуло 14,2 млрд дол. [3].

Тому, пріоритетним напрямком державного впливу на розвиток машинобудівної галузі в Україні має бути стимулювання запуску виробництва імпортозаміщуючої продукції на власних підприємствах.

1. Стратегія економічного та соціального розвитку України «Шляхом європейської інтеграції» на 2004-2015 роки. С. 172-174. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/signal/strateg.pdf>.

2. Перерва П.Г., Костенко А.В., Костенко О.П. Антикризисні інструменти сталого розвитку підприємства: інноваційна, інвестиційна та маркетингова політика. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/vcpit/TPtEV/2012_25/statti/16Pererv.pdf.

3. Пріоритети політики імпортозаміщення у стратегії модернізації промисловості України. – К.: НІСД, 2012. – 71 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/public/File/2012_table/1011_dop.pdf.

Кисіль, Т. В. Імпортозаміщення як перспективний напрямок розвитку промислових підприємств [Текст] / Т. В. Кисіль // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей VII Міжнародної науково-практичної конференції, 26-28 вересня 2013 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ТОВ "ДД "Папірус", 2013. - С. 128-129.